

Λευκ. Βιβλίον - 338/1914.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ,
ΔΗΝΟΜΑΧΟΣ.



ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ.

ΦΥΛ. ΑΖ'. ΑΘΗΝΑΙ, 15 Ιουλίου 1861. Αριθ. 37.

ΤΟ ΙΠΠΙΚΟΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΤΕΛΕΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ
ΤΩΝ ΠΥΡΟΒΟΛΩΝ ΟΠΛΩΝ.

Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ

ΥΠΟ

Γ. Κ. ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΥ.

Λοχαγοῦ τοῦ Μηχαρικοῦ.

Ἐξ ὄλων τῶν μέχρι τοῦδε γραψάντων διακεκριμένων στρατιωτικῶν περὶ τῆς ὕλης ταύτης διακρίνεται ὁ πεπαιδευμένος συνταγματάρχης Γάλλος Ἄζεμάρ, αἱ περὶ ἵππικοῦ σκέψεις τοῦ ὁποίου θεωροῦνται αἱ ὀρθότεραι, ὡς γεγραμμένοι μετὰ μεγίστης λογικῆς, πειθοῦς καὶ πρακτικῆς ἐφαρμογῆς. Τὸ παρ' αὐτοῦ ἐσχάτως ἐκδοθὲν σύγγραμμα (1) ἔτυχε γενικῆς ἐπιδοκιμασίας ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἀπάσῃ τῇ Εὐρώπῃ, ἐξ οὗ ἠρανίσθημεν « ποῖον εἶναι τὸ μέλλον τοῦ ἵππικοῦ ἕνεκα τῆς τελειοποιήσεως τῶν πυροβόλων ὀπλων ». Τὰς περὶ ἵππικοῦ ἰδέας τοῦ πεπαιδευμένου συνταγμα-

(1) Avenir de la cavalerie-Examen technique des ouvrages publiés sur l'ordonnance du 6 Décembre 1829—Tactique des trois armes dans l'esprit de la nouvelle guerre par le baron d'Azemar, colonel du 6^e regiment de lanciers.

τάρχου Γάλλου έθεωρήσαμεν ως λίαν ώφελίμους νά κάμωμεν γνωστάς, όπως καταδείξωμεν άβάσιμον τήν έκφρασθεισαν γνώμη, ότι τὸ ἰππικὸν ἀπώλεσε τὸν κύριον σκοπὸν αὐτοῦ ἕνεκα τῆς τελειοποιήσεως τῶν πυροβόλων ὄπλων, ἐνῶ τούναντίον τὸ ἰππικὸν ἐν ταῖς μάχαις σήμερον λαμβάνει ἐνεργητικωτέραν καὶ ζωηροτέραν ἐνέργειαν.

» Ἰποτεθείσθω, ἀναφέρει ὁ συνταγματάρχης Ἀζεμάρ, ὅτι τὸ ἰππικὸν εὐρίσκεται ἀπέναντι σώματος πεζικοῦ, καὶ ὅτι διετάχθη νά ἐπιτεθῆ κατ' αὐτοῦ ἡ μάχη δύναται νά λάβῃ χώραν κατὰ διαφόρους θέσεις.

» Ἄς θεωρήσωμεν κατὰ πρῶτον τὴν ἀπλουστέρα περιπτώσιν, καθ' ἣν τὸ πεζικὸν δύναται νά κάμῃ χρῆσιν τῶν ὄπλων του καθ' ὅλην τὴν ἰσχὺν τῆς σκοποβολῆς καὶ τῆς ἀκριβείας αὐτῶν.

» Ἴνα ὀρίσωμεν τὰς ἰδέας, καὶ ἀκριβέστερον ἐκθέσωμεν τὰς σκέψεις μας, ἄς ὑποθέσωμεν σύνταγμα πεζικοῦ ἐκ δύο ταγματῶν συγκείμενον, καὶ ἕκαστον τάγμα ἐκ 1,000 ἀνδρῶν, τεταγμένον πρὸς μάχην ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἄρεως ἐν Παρισίοις, ἔχον τὰ νῶτα αὐτοῦ πρὸς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν καὶ μέτωπον πρὸς τὸν Σηκουάνα, τὰ δὲ πλευρὰ αὐτοῦ ἡσφαλισμένα,

» Ἀπέναντι δὲ τοῦ συντάγματος τοῦ πεζικοῦ εὐρίσκεται εἰς ἀπόστασιν χιλίων μέτρων σύνταγμα ἰππικοῦ ἐκ 500 ἵππων, δηλ. ἐκ τεσσάρων ἰλῶν, ἔχον τὰ νῶτα πρὸς τὸν ποταμὸν καὶ μέτωπον ἴσον σχεδὸν μὲ τὸ τοῦ πεζικοῦ· τὸ ἰππικὸν τοῦτο διετάχθη νά ἐπιτεθῆ κατὰ τοῦ Πεζικοῦ.

» Βεβαίως τότε αἱ περιστάσεις εἰς συμφέρουσαι διὰ τὸ πεζικὸν, οὗ τὰ ὄπλα ἐπιτυχάνουσι μέχρι τῆς ἀποστάσεως τῶν χιλίων μέτρων, μὲ τοσαύτην ἀκριβείαν καὶ ἐπιτυχίαν ὅσην τὸ πάλαι εἰς ἀπόστασιν 300 μέτρων.

» Ἐὰν παραδεχθῶμεν πρὸς καιρὸν ὅτι τὸ σύνταγμα τοῦ ἰππικοῦ, θεμένον εἰς ἀπόστασιν χιλίων μέτρων μακρὰν τοῦ πεζικοῦ, ἄρχεται τῆς προσβολῆς, συμμορφούμενον κατὰ γράμμα μὲ τὸν κανονισμόν τὸν ὀρίζοντα τὰ τῆς προσβολῆς, τότε τὸ ἰππικὸν

ὀφείλει νά ἐφελευσῆ τὴν σπάθην, νά ἀρχίσῃ τὸ τροχάδην βῆμα, καὶ νά βαδίσῃ οὕτω μέχρι 700 μ. νά καλπᾷ δὲ ἐπομένως 300 μέτρα, ἀποστάσεως θεωρουμένης ἔτι μεγίστης, διότι ὁ κανονισμὸς ἀπαιτεῖ ἐν τῇ προσβολῇ εἰς ἀπόστασιν 160 μέτρων ν' ἀρχίσῃ τὸ κάλπασμα πρὶν πλησιάσῃ τὴν ἐχθρικήν γραμμὴν, καὶ ὅτι οἱ ἵπποι ἀφίενται εἰς προσβολὴν εἰς ἀπόστασιν 60 μέτρων μακρὰν τοῦ ἐχθροῦ· ἐνῶ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ῥηθέντος Γάλλου συγγραφέως τὸ σύνταγμα ὀφείλει νά βαδίσῃ 700 μέτρα τροχάδην, 200 μέτρα καλπάζον καὶ εἰς προσβολὴν 100 μέτρα.

» Ἰπολογίζοντες δὲ τὸν δαπανηθέντα χρόνον, ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἤρξατο τὸ τροχάδην βῆμα μέχρι τοῦ τῆς καλπασεως βήματος, θέλομεν εὑρεῖ ὅτι διὰ τὰ τροχάδην διατρεχθέντα 700 βήματα ἀπαιτοῦνται τρία λεπτὰ τῆς ὥρας, καὶ διὰ τὰ ἕτερα τριακόσια τοῦ καλπασματος ἢ μεγάλου τάχους ἐν λεπτόν ἄρα ἀπαιτοῦνται 4 λεπτὰ τῆς ὥρας ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ἰππικοῦ μέχρι τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ πεζικοῦ, ἐὰν ἦτο δυνατὸν τὸ ἰππικὸν νά ἐπιτεθῆ οὕτω κατὰ τοῦ πεζικοῦ.

» Ἄλλὰ τί θέλει πράξῃ τὸ πεζικὸν ἄμα ἴδη τὸ ἰππικὸν κινούμενον κατ' αὐτοῦ τροχάδην, χωρὶς νά εἰπωμεν τί ἐδύνατο νά πράξῃ πρότερον;

» Τὸ πεζικὸν, ἔχον 2,000 ὄπλα καὶ πυροβολοῦν κατὰ μέσον ὄρον καὶ ἐν ἀνέσει τρεῖς πυροβολισμοὺς εἰς 4 λεπτὰ, καθ' ὃν χρόνον τὸ ἰππικὸν θὰ διατρέξῃ χίλια μέτρα, θέλει ῥίψῃ 24,000 σφαίρας ἐπὶ τῶν 500 δυστυχῶν ἰππέων τῶν πρὸς τὸ σφαγεῖον φερομένων· ἐν δὲ τῇ ὑποθέσει ταύτῃ φαίνεται βέβαιον ὅτι πρὶν τὸ ἰππικὸν πλησιάσῃ τὸ πεζικὸν, οὐδὲ εἷς ἰππεὺς θέλει ἴστασθαι ἐπὶ τοῦ ἵππου, οὐδεὶς ἵππος ὄρθιος, τὸ δ' ἔδαφος μακρόθεν θέλει καλυφθῆ ἀπὸ τὰ πτώματά των.

» Τοιοῦτον ἔσεται θεωρητικῶς τὸ ἀποτέλεσμα μάχης οὕτω συγκροτηθείσης· ἀλλὰ πραγματικῶς καὶ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τὰ πράγματα ἄλλως συμβαίνοσι.

» Τοῦτο δέον ἐστὶ νὰ ἐρευνήσωμεν. Ἰποθέτομεν ἐνταῦθα ὅτι οἱ στρατιῶται τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος πεζικοῦ συντάγματος εἰσὶν ἐπιτήδειοι νὰ ἐπιτύχῃσι 500 ἄνδρας ἢ ἵππους διὰ πυροβολήσεων 24,000 βολῶν ἐν καλῇ ἀποστάσει. Τοῦτο φαίνεται εὐκολον καὶ ἀκρίβες, πιθανῶς δὲ νὰ συμβῆ εἰς τὸ μέλλον, ἀλλὰ μέχρι τῆς σήμερον τὰ πυρὰ τοῦ πεζικοῦ οὐδέποτε παρήγαγον τοιαῦτα ἀποτελέσματα.

» Οὕτως ἐπὶ Γιβέρτου (1772) εἰς τινὰ μάχην ἐρίφθησαν 300,000 βολαὶ ὄπλων, καὶ οὐδὲ 2,000 ἄνδρες ἐφονεύθησαν.

» Μετὰ τοὺς πολέμους τῆς Γαλ. δημοκρατίας καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας, ὁ ταγματάρχης Δέκκερ καὶ ὁ συνταγματάρχης Πιοθὲρς ὑπελόγησαν ὅτι ἀπαιτοῦνται 10,000 βολαὶ πεζικοῦ διὰ νὰ καταστήσωσιν ἀνίκανον πρὸς μάχην ἓνα καὶ μόνον στρατιῶτην, μὴ ὑπολογιζομένων τῶν σφαιρῶν τοῦ πυροβολικοῦ, οὐσῶν συνήθως μᾶλλον θανατηφόρων ἀπὸ τὰς τοῦ πεζικοῦ.

» Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ὑπολογισμοῦ συνάγομεν, ὅτι αἱ 24,000 βολαὶ αἱ ῥιφθεῖσαι ἐκ τῶν δύο τοῦ πεζικοῦ ταγμάτων, κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ἡμῶν, μόνον κατὰ μέγιστον ὅρον 24 ἵππους δύνανται νὰ καταστήσωσι πρὸς μάχην ἀνικάνους.

» Ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι ἤδη οἱ πεζοὶ ἔχουσι διπλάσιαν ἐπιτηδειότητα μὲ τὰ ραβδωτὰ ὄπλα των ἀπὸ τοὺς τῆς δημοκρατίας καὶ Αὐτοκρατορίας, οὗτοι θέλουσιν ἐπιτύχει ἀποτελεσματικῶς ὡς ἔγγιστα 30 ἄνδρας.

» Ὅθεν, ἐὰν 50 μόνον ἵππεῖς κατασταθῶσιν ἀνίκανοι, οἱ ὑπόλοιποι 450 ἵππεῖς δύνανται νὰ κατατροπώσωσιν ἀδιεξήκτως τὸ πεζικὸν σύνταγμα. »

Τοιοῦτον εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μάχης ἣν διέγραψεν ὁ Ἄτζεμάρ, βασιζόμενον ἐπὶ πιθανοτάτων τῆς πείρας τῶν παρελθόντων πολέμων (1).

(1) Ὁ Στρατάρχης Saxe, ἀναφέρει ὅτι εἰς τὴν μάχην τοῦ Βελιγραδίου δύο τάγματα πεζῶν προσεβλήθησαν ἀπὸ Τουρκικὸν

» Ἄς προβῶμεν εἰς τὴν ἔρευναν ἡμῶν ὑπὸ ἄλλην τινὰ ἐποψιν, ἵνα φθάσωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα μας.

» Παρατηρητέον ὅτι ἡ προεκτεθεῖσα μάχη στηρίζεται εἰς δύο ὑποθέσεις ἐπίσης ἀντικειμέναις εἰς τὰς ἀρχάς τῆς τακτικῆς· διότι πρῶτον μὲν παρεδέχθημεν ὅτι τὸ σύνταγμα τοῦ ἵππικοῦ προσέβαλε κατὰ μέτωπον καὶ ἐν τάξει μάχης πεζικόν, ἐφωδιασμένον μὲ πυριτοβολὰς, ὅπερ εἶναι ἀπαράδεκτον ἢ τοῦλάχιστον ἐξαιρετικὸν ἐν πολέμῳ· δεύτερον, δὲ τὸ πεζικὸν εὐρισκόμενον ἀπέναντι συντάγματος ἵππικοῦ προσβάλλοντος αὐτὸ, ὤφειλε νὰ ἀφίσῃ τὸ ἵππικόν νὰ προχωρήσῃ χωρὶς νὰ πυροβολήσῃ μέχρις οὗ φθάσῃ εἰς ἀπόστασιν τεσσαράκοντα ἢ τριάκοντα βημάτων· ἐνῶ ἡμεῖς ὑπεθέσαμεν τὸ πεζικὸν πυροβολῶν εἰς ἀπόστασιν, καθ' ἣν ἐδύνατο νὰ γεμίσῃ τὰ ὄπλα τρίς.

» Ἐὰν ὅμως τὸ πεζικὸν ἐπυροβόλει πρόιτερον, ἐὰν ἀρχῆν ἐποίει τῶν πυρῶν εἰς 1000, 600, 500 ἢ 400 μέτρων ἀπόστασιν, τότε ἤθελε πυροβολήσῃ κακῶς, καὶ ἐπομένως διαθλασθῆ καὶ κατατροπωθῆ, (2) καὶ μάλιστα ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὸ ἵππικόν, ἀντὶ νὰ προσβάλῃ τὸ πεζικόν εἰς γραμμὴν καὶ ἵππικόν οἱ πεζοὶ πεσόντες χαμαὶ ἐπυροβόλουσιν ἀθροῖοι εἰς ἀπόστασιν τριάκοντα βημάτων. Τῶν πυρῶν καὶ τῆς συμπλοκῆς ταυτοχρόνως συμβάντων, τὰ δύο τάγματα διήλθον ἐν στοματι μαχαίρας, μὴ δυνηθέντα νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν.

Τριάκοντα δὲ δύο μόνον ἵππεῖς ἐφανεύθησαν ἐκ τοῦ γενικοῦ κατὰ τῶν δύο ταγμάτων πυροβολισμοῦ εἰς ἀπόστασιν 30 βημάτων!

(2) Ἡ ἐξήγησις τοῦ ἀποτελέσματος τούτου εἶναι φυσική· ὅταν ὁ ἐχθρὸς ἦναι μακρὰν, πυροβολεῖ τις ἀταράχως καὶ μὲ ἀκρίβειαν, ἀλλὰ καθ' ὅσον ὁ ἐχθρὸς πλησιάζει, ἐπὶ τοσοῦτον ἐπισπεύδεται τὸ γέμισμα καὶ ὁ πυροβολισμὸς, ὥστε ἔτι μᾶλλον σκοπεύει κακῶς· διότι οἱ ἄνδρες συγκινοῦνται ἀπὸ τὴν θέαν τοῦ ἵππικοῦ προσερχομένου μὲ τοσαύτην ταχύτητα καὶ σείοντος τὸ ἔδαφος ὑπὸ τῶν ποδῶν του. Τότε ὁ πεζὸς, ὅστις δὲν εἶναι εὐσταθής, ἐπίσης κλονίζεται, ῥίπτει τὴν βολὴν του χωρὶς νὰ σκοπεύσῃ, οὐδὲ καὶ τὸ ὄπλον ἐπὶ τῆς ὠμοπλάτης στηρίζει, καὶ ἡ σφαῖρα ἐπομένως ἀν-

κατὰ μέτωπον, ὡς ὑπεθέσαμεν, ἐξετέλει τὰς κινήσεις του, ὡς ὀφείλει, κατὰ τοὺς στοιχειώδους τῆς τακτικῆς κανόνας.

» Λέγομεν ὅτι τὸ πεζικὸν δὲν πυροβολεῖ κατὰ τοῦ ἵππικοῦ εἰμῆ ἀπαξ, καὶ εἰς ἀπόστασιν 30—40 μέτρων. Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐστὶ παραδεδεγμένη παρ' ὅλων τῶν διασῆμων ἀξιωματικῶν πρὸ πάντων δὲ παρὰ τοῦ στρατάρχου Βουζῶ, ἀνεγνωρισμένου ὡς κορυφαίου τῶν πεζῶν τῶν νεωτέρων χρόνων.

» Εἰς τὴν πρώτην θεωρητικὴν παράδοσιν, ἣν ὁ στρατηγὸς Τροσσὺ ἐποίησεν εἰς τοὺς ἀξιωματικούς τῆς ὑπ' αὐτὸν μεραρχίας τοῦ πεζικοῦ, μετὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ Ἰταλικοῦ πολέμου, ἔλεξε τάδε: « Ἐάν προσβληθῶσιν ἀπὸ τὸ ἵππικόν, νὰ ὑπομέ-
» νωσι τὸν ἐχθρὸν εἰς ἀπόστασιν τεσσαράκοντα βηματίων, νὰ
» πυροβολήσωσι καὶ ἀκολούθως νὰ προτείνωσι λόγῃν. »

» Ἡ βίβλος, γνωμικὰ περὶ στρατιωτικῆς τέχνης, ἀναφέρει ταῦτα ἐπὶ τοῦ προκειμένου. « Ἐάν τὸ πεζικόν, ἐνῶ ὄφειλε νὰ μένη ἤρεμον (ὅταν τὸ ἵππικόν προσποιῆται ὅτι θὰ τὸ προσβάλει) κάμνει χρῆσιν τῶν πυρῶν του, τοῦτο ἀπώλλυται. Τὸ ἵππικόν ὀφείλει νὰ ἐπιτίθεται ἀνδρείως ἀνευδισταγμοῦ. »

» Δυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν πολλὰ ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος παραδείγματα, ἀλλὰ τὰ μέχρι τοῦδε ρηθέντα ἀρκοῦσιν ἵνα αὐθεντικῶς ἀποφανθῶμεν ὅτι εἶναι γενικῶς παραδεδεγμένον τὸ πεζικὸν νὰ πυροβολῇ ἀπλῆ εἰς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐπιτίθεται τὸ ἵππικόν κατ' αὐτοῦ καὶ φθάσει εἰς ἀπόστασιν τεσσαράκοντα βηματίων μακρὰν αὐτοῦ.

» Ἀλλὰ τούτων οὕτως ἐχόντων ἐν τῇ ὑποθέσει ἡμῶν, δηλαδὴ ὅτι δύο συντάγματα, τὸ μὲν τοῦ πεζικοῦ τὸ δὲ τοῦ ἵππικοῦ, παρατεταγμένα κατάντικρυ εἰς ἀπόστασιν 1000 μέτρων, τὸ σύνταγμα τοῦ πεζικοῦ δὲν πρέπει νὰ πυροβολήσῃ εἰμῆ εἰς ἀπόστασιν τεσσαράκοντα βηματίων, τότε οὐδε-

υψοῦται, εἰς τὸ διάστημα πολὺ πλέον ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τῶν ἵππίων.

μίαν ἐπιφρόνην ἔχει εἰς τὸ ἵππικόν καὶ τὴν τακτικὴν αὐτοῦ, ἐάν τὸ πεζικὸν πυροβολῇ ἀκριβῶς εἰς ἀπόστασιν 1000 μέτρων ἢ 1200 καὶ πέραν αὐτῆς συνάγωμεν λοιπὸν ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς συζητήσεως ἡμῶν ὅτι:

— Ὅταν τὸ ἵππικόν μάχεται μόνον του κατὰ τοῦ πεζικοῦ, ἡ μεγάλη σκοποβολὴ τῶν ὄπλων δὲν μεταβάλλει ποσῶς τὴν τακτικὴν αὐτοῦ.—

» Τὸ συμπέρασμα τοῦτο μᾶς φαίνεται φυσικόν καὶ λογικόν.

» Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς προσβολῆς, τοῦ ὁποῦν τὴν χρῆσιν ἐποίησε τὸ σύνταγμα τοῦ ἵππικοῦ, θεμένον ἀπέναντι τοῦ πεζικοῦ, εἶναι καλὸν νὰ ἀναφέρωμεν τὴν παραδεδεγμένην ἀρχὴν, ὅτι οἰαδήποτε καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι ἡ σκοποβολὴ τῶν πυροβόλων ὄπλων, τὸ ἵππικόν οὐδέποτε πρέπει νὰ προσβάλῃ τὸ πεζικὸν κατὰ μέτωπον, ἐάν προηγουμένως δὲν ἐπιφέρῃ εἰς αὐτὸ κλονισμόν τινὰ διὰ τῶν πυρῶν τοῦ πεζικοῦ ἢ πυροβολικοῦ, ἢ ἐάν δὲν καταλάβῃ αὐτὸ ἐν ὥρᾳ ἐλιγμῶν, καὶ αὗται εἶναι περυστάσεις μὴ ληφθεῖσαι ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν μας.

» Ἐν τῇ ἐξαιρετικῇ θέσει εἰς ἣν ἐποποθετήσαμεν τὸ ἵππικόν, δὲν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ τὴν προσβολὴν κατὰ τοῦ πεζικοῦ ἀνευ προηγουμένης δοκιμασίας, ὅπως βεβαιωθῇ περὶ τῆς εὐσταθείας ἢ τῆς ἠθικῆς τοῦ πεζικοῦ καταστάσεως. Ἐπὶ τούτῳ τὸ ἵππικόν πέμπει κατὰ τοῦ πεζικοῦ ἀκροβολιστὰς τινὰς πυροβολοῦντας, καλπάζοντας ἢ περιστρεφομένους ἔνθεν κακεῖσε, ὅπως ἀνυψώσωσι εἰς τὰ ξηρὰ ἐδάφη σύννεφον κονιορτοῦ δυναμένου νὰ καλύψῃ τὰς κινήσεις αὐτοῦ.

» Ἐάν τὸ πεζικὸν μένη καρτερόν καὶ δὲν ἀποδειλιᾷ, δὲν πυροβολεῖ, εἰμῆ ρίπτει βολὰς τινὰς διευθυνομένας κατὰ τῶν ὀδηγῶν τοῦ ἵππικοῦ ὑπὸ καλῶν σκοπευτῶν· τότε εἶναι ἀφροσύνη εἰς τὸ ἵππικόν νὰ προσβάλῃ εὐθύς τὸ τοσοῦτον εὐσταθῶς καὶ γενναίως ἐμμένον πεζικόν.

» Ἐάν μ' ὅλα ταῦτα τὸ ἵππικόν ὀφείλῃ νὰ προσβάλῃ τὸ πεζικόν μὲ πᾶσαν θυσίαν, ἴδου κατὰ τὸν στρατηγὸν Φερριέρ, ἄνδρα

διακεκριμένων περι τὴν ἵππικὴν, ποῖαι εἰσὶν αἱ τάξεις μάχης, ἅς τὸ ἵππικὸν ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ.

» Ἡ ἵππαρχία τοῦ ἵππικοῦ θέλει σχηματίζει τὰς τέσσαρας ἴλας τῆς εἰς δύο φάλαγγας πυκνάς· καὶ ἐπὶ τῇ ὑπόθεσιν ὅτι τὸ πεζικὸν εἶχε τὸν ἀναγκαῖον χρόνον νὰ σχηματίσῃ τὰ τετράγωνα αὐτοῦ, ὁ σχηματισμὸς οὗτος τοῦ πεζικοῦ εἶναι ὁ συμφερότερος (1)· ἐκάστη φάλαγγξ θέλει τοποθετηθῆ καθέτως εἰς τὸν ἄξονα τῆς ἐξεχούσης προσβαλομένης γωνίας, οὕτως ὥστε νὰ βαδίσῃ εἰς τοὺς τομεῖς τοῦ τετραγώνου, ἐστερημένους πυρῶν.

» Θέλει ἀναπτύξῃ ἀριθμὸν τινὰ ἐπιτηδείων ἀκροβολιστῶν πυροβολούντων ἐκ διαλειμμάτων καὶ καλπαζόντων πρὸς δεξιὰ καὶ ἀριστερά, καὶ προχωρούντων βραδέως, ἐπὶ σκοπῶ νὰ καλύπτωσι τὰ ὀπισθεν αὐτῶν ἐνεργούμενα. Ἐν τοιαύτῃ δὲ ὑπηρεσία οἱ καλοὶ σκοπευταὶ εἰσὶν ὠφέλιμοι.

« Εἰς ἐκάστην φάλαγγα ἢ πρώτη ἴλη θέλει διαιρεθῆ εἰς δύο μέρη, κατευθυνόμενα τὸ μὲν πρὸς δεξιὰ, τὸ δὲ πρὸς ἀριστερά, ἵνα ἐπαπειλώσῃ τὰ μέτωπα τῶν δύο τετραγώνων. Ἡ δευτέρα ἴλη ἐκάστης φάλαγγος, ἅμα προχωρήσωσιν οἱ δύο οὐλαμοὶ τῆς ἐπὶ κεφαλῆς ἴλης ὑφ' ἰκανὸν διάστημα, θέλει σπεύσει καὶ αὕτη τροχάδην, ὅταν οὗτοι παύσωσι τοῦ νὰ ἀποκλίνωσι.

» Τὰ ἐπαπειλούμενα μέτωπα τῶν τετραγώνων ἐπὶ τέλους θέλου ἀρχίσει νὰ πυροβολῶσι. Εἰς τὴν πρώτην ἐκπυροσκόρη-

(1) Τινὲς τῶν ἀξιωματικῶν νομίζουσιν ὅτι ἕνεκα τῆς τελειοποιήσεως τοῦ ὄπλου τοῦ πεζικοῦ, ὁ σχηματισμὸς τοῦ τετραγώνου ἐν τῷ πεζικῷ, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ συνδυασμὸς τῶν τετραγώνων πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἵππικοῦ καθίσταται ἤδη περιττός. Τῆς γνώμης ταύτης οὐσῆς ὅλως νέας, καὶ οὐδ' αὐτῶς διὰ τῆς πείρας ἀποδεδειγμένης, ἐβασίσθημεν ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ ἐπὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν τετραγώνων, ἔχοντες τὴν πεποίθησιν ὅτι πάντοτε ἔσεται ἡ ἐπικρατεστέρα κατὰ τοῦ ἵππικοῦ.

σιν, ἐκάστη τῶν τοποθετημένων ὀπισθεν ἰλῶν θέλει ἀρχίσει νὰ καλπάζῃ, θέλει προσβάλλει κατ' εὐθείαν ἐμπρός, καὶ θέλει ἐπιβοηθεῖσθαι ὑπὸ τῶν δύο οὐλαμῶν τῆς ἐπὶ κεφαλῆς ἴλης, μενόντων εἰς τροχάδην καὶ τοὺς ὁποίους φυσικῶς θέλου προσπεράσει μ' ὅλα ταῦτα οἱ δύο οὐλαμοὶ θέλουσιν ἐξακολουθήσει νὰ ἐπισύρωσι τὴν προσοχὴν τοῦ πυροβολούντος πεζικοῦ, οὗ τὰ πυρὰ εἰσὶν ἤττον θανατηφόρα ἕνεκα τῆς πλαγιότητος αὐτῶν.

» Οἱ ἀκροβολισταὶ θέλου βαθμηδὸν πυκνώσει τὰ διαστήματα, καὶ ἐπὶ τέλους θέλου τεθῆ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς προσβολῆς, ἥτις ἔσεται πάντοτε ταχεῖα, ὀρμητικὴ καὶ ἀποφασιστικὴ.

» Φθάσαν τὸ ἵππικὸν ἐπὶ τῶν τετραγώνων ὀφείλει μὲ πᾶσαν θυσίαν νὰ κάμῃ ῥῆγμα, καὶ ἅπαξ εἰσχωρήσαν, διατάσσει τὸ πεζικὸν νὰ καταθέσῃ τὰ ὄπλα ἢ ἄλλως θέλει κάμει χρῆσιν τῶν ὄπλων τοῦ δραστηρίου, ἐὰν ὁ ἐχθρὸς πειράται νὰ φύγῃ.

» Ἐν περιπτώσει δὲ ἀποτυχίας, πρέπει νὰ ἀποχωρήσῃ τὸ ἵππικὸν ταχέως, καὶ νὰ συγκέντρωθῇ ἐκτὸς τῆς ἐνεργείας τῶν βολῶν, τοῦ πεζικοῦ, ἀρχίζοντας προσβολὰς ἐξ ἄλλου μέρους. Ἄλλ' ἐνταῦθα θεωροῦμεν σπουδαῖον ν' ἀναφέρωμεν, ὅτι ἕνεκα τῆς μεγάλης σκοποβολῆς τῶν ὄπλων, δῆλον ἔστιν, ὅτι ὡς αἰεὶ τὸ ἵππικὸν προσβάλλει, δὲν πρέπει νὰ διαλογίζηται περὶ ὑποχώρησεως, διότι ἐὰν εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ἐφ' ἧς φέρομεν τὰς κρίσεις ἡμῶν, τὸ ἵππικὸν ἔστρεφε τὰ νῶτα, τοῦτο ἤθελεν ἐπὶ πολὺν χρόνον μένει ἐκτεθειμένον εἰς τὰς ἐχθρικὰς βολὰς, καὶ δὲν ἤθελε δυναθῆ νὰ συγκέντρωθῇ.

» Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προηγουμένων ἐξαγάγομεν τὸ πόρισμα ὅτι, ἐν τῇ προσβολῇ τοῦ ἵππικοῦ, κατὰ τοῦ πεζικοῦ ἢ νὰ τελειοποιήσῃ τοῦ πεζικοῦ ὄπλου οὐδεμίαν ἐπήνεγκε μεταβολὴν εἰς τὴν τακτικὴν τοῦ ἵππικοῦ. Ἀλλὰ προσθέτομεν συνάμα ὅτι τὴν σήμερον δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸ ἵππικὸν νὰ ἐκτελῇ ψευδεῖς προσβολὰς παιδιᾶς χάριν. Πᾶσα ἴλη ἀφινόμενη εἰς προσβολὴν ὀφείλει νὰ φέρῃ ταύτην εἰς πέρας, διότι ἡ ὑποχώρησις ἔσεται συνήθως ἀδύνατος. Ἀπώλεια ἢ ἐπιτυχία, δὲ τοιοῦτον ἔσεται τὸ σύνθη-

μα τοῦ ἵππικοῦ, καὶ ὁ ἀρχηγὸς ὁ διατάξας τὴν προσβολὴν δύναται νὰ εἶπῃ. « Κῦβος ἀνερέϊφθω ».

» Ὅταν ἡ προσβολὴ ἀποτύχῃ, τότε καταφαίνεται ἡ ὠφέλεια τῆς τελειοποιήσεως τοῦ πεζικοῦ ὄπλου. Ὡς δὲ εἶδομεν ἐν τῇ προσβολῇ, οὐδεμίαν ἐπιφέρει μεταβολὴν· ἀλλ' ἐὰν τὸ ἵππικὸν στρέψῃ τὰ νῶτα, ἡ ἰσχὺς τῶν πυροβόλων ὄπλων ἐστὶν ἄπειρος. Τὸ ἵππικὸν πρέπει πάντοτε νὰ ἔχῃ ἐν τῷ νῶ τὸ ἀρχαῖον γνωμικόν, *ρίκη ἢ θάνατος!*

» Οὕτως, ὡς παρατηρήσαμεν, αἱ περιπτώσεις, ἅς ὑπ' ὄψιν ἐλάβομεν, ἦσαν ἐξαιρετικαὶ εἰς τὰς ὑποθέσεις μας· διότι σπανίως τὸ πεζικὸν εὐρίσκεται μεμονωμένον εἰς τὰς πεδιάδας, καὶ ἐκτεθειμένον εἰς τὰς προσβολὰς τοῦ ἵππικοῦ· συνήθως τὸ πεζικὸν ἔχει πρὸ αὐτοῦ φάραγγας, τάφρους, βύκακας κτλ., ἐμποδίζοντα τὴν πλησίαν αὐτοῦ.

» Εἰς τὰ χωρία ταῦτα τὸ πεζικὸν δύναται μακρύτερον νὰ πυροβολήσῃ κατὰ τοῦ ἵππικοῦ παρ' ὅτι πρότερον. Ἀλλ' εἰς τὸ μέλλον, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, τὸ ἵππικὸν μὴ ἔχον τὴν ἀπαίτησιν νὰ διαβῇ ἔμπόδια δύσβατα, ὀφείλει, ὡς ἄλλοτε, νὰ μὲνῃ ἀπομακρυσμένον, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ ἀπομάκρυνσις αὐτοῦ ἔσται μεγαλύτερα.

» Εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν τὸ ἵππικὸν ὀφείλει νὰ προσβάλῃ, τὸ πυροβολικὸν ἢ πεζικὸν βοηθούμενον ἀπὸ πυροβόλα, ἢ τέλος ὅταν τὰ τρία ὄπλα εἰσὶν συγκεντρωμένα, δηλ. πεζικόν, ἵππικὸν καὶ πυροβολικόν, ἵνα ἀντισταθῶσι κατὰ τοῦ ἵππικοῦ, βεβαίως ἡ ἐνέργειά του ἔσται δύσκολος· Ὅλα ταῦτα ἅς μνησθῶμεν ὅτι εἰς διαφόρους καιροὺς καὶ εἰς διαφόρους μάχας παρουσιαζούσας πολλὰς δυσκολίας ὁμοίας φύσεως, τὸ ἵππικὸν πολλάκις ὑπερπήδησε ταύτας.

» Ἄλλα δύναται τίς νὰ εἶπῃ ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἐντολὴ τοῦ ἵππικοῦ ἐστὶ δυσκολωτέρα ἐπικινδυνωδεστέρα, τολμηροτέρα, ὀρηκτικωτέρα καὶ μᾶλλον ἀποφασιστικὴ, διὰ ταῦτα ἡ ἐνέργεια αὐτοῦ ἠλαττώθη.

» Τοιοῦτον συμπέρασμα εἶναι οὐχὶ μόνον ἄλογον καὶ ἀβάσιμον· ἀλλ' εἰσέτι καὶ ἄνευ συνέσεως· διότι ἀπεδείξαμεν ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ ἵππικοῦ οὐσιωδῶς οὐδεμίαν μεταβολὴν εἰς τὸ μέλλον δύναται νὰ ὑποστῇ· καὶ διότι ἐν πάσῃ περιπτώσει αἱ γνωμαὶ τῆς ἐλαττώσεως τῆς ἐνεργείας τοῦ ἵππικοῦ κλονίζουσιν ἐν τῷ ὄπλῳ τούτῳ τὴν ὑψηλὴν ἰδέαν τῆς σπουδαιότητος τῶν ὑπηρεσιῶν του ἐν πολέμῳ. (ἀκολουθεῖ)

Δύο λέξεις περὶ τῶν γονιμῶν γαιῶν.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

Τὸ ὑπὸ τοῦ Πλάστου προσδιορισθὲν σῶμα πρὸς κατοικίαν τῶν ὄντων, καλεῖται γῆ, καὶ σφαῖρα ὑδρόγειος, ὡς ἐκ τοῦ σχήματος, καὶ τῆς μετὰ τοῦ ὕδατος συγκράσεως αὐτῆς, μὴ οὕτα μονοφυῆς, ἀλλὰ ποῦ ἀμμώδης, ποῦ πετρώδης, ποῦ πηλώδης, ποῦ ἐρυθρὰ καὶ εἰς καρποφορίαν ἄγονος, ἀλλαχοῦ δὲ παχυτέρα καὶ εὐφορος.

Παρατηρήθη ἐν γένει, ὅτι αἱ γαῖαι, αἱ ἔχουσαι νιτρικὰ καὶ ἀλκαλικὰ ἄλατα, εἰσὶν εὐφρωτάται, ὅπου ὅμως ταῦτα ὑπάρχουσιν εἰς μέγιστον βαθμὸν, τῆς γῆς δριμυτέρας καθισταμένης, κατακαίονται τὰ ἐμβαλλόμενα σπέρματα. Ὡς πρὸς τὴν γονιμότητα παράδειγμα ἔστω ἡμῖν ἡ παρὰ τὸν Νεῖλον χώρα, ὅπου ὁ ποταμὸς καταρρέων, πλημμυρεῖ ἐναποθέτων ἐπὶ τῆς γῆς ἰλὸν ἀνάμικτον μὲ τὰ ἐν αὐτῇ ἐμπεριεχόμενα νιτρικὰ ἄλατα, καὶ ἐν γένει, πᾶσα γῆ, καθ' ἑαυτὴν ἄγονος, δεχομένη νίτρον, καὶ ἀλκάλιον μέχρι βαθμοῦ τινός, τρέπεται εἰς γόνιμον· καθότι καὶ εἰς τὰς εὐφρούς γαίας ἡ ὑπερβάλλουσα τῶν ἀλάτων συσσώρευσις καθιστᾷ ταύτας ἀγόνους. Τοῦτο γίγνεται φανερόν ἐν τῶν ἀλικωτέρων ἐλῶν, ἅτινα ἀποξηραινόμενα ἄγονα πρὸς καρποφορίαν ἀποβαίνουσιν, εἰ δὲ ταῦτα διὰ συνεχῶν βρογαίων βροχῶν ἀπαπληθῶσι καὶ ἀπαλλαγῶσι τῆς μεγάλης ἀλμυρότητός των, μετὰ τινα χρόνον, γόνιμα ἀποκαθίστανται. Οὕτω καὶ ἡ τῶν ζώων

κόπος, διὰ τὰ ἐν ἑαυτῇ ἀλκαλικά καὶ νιτρικὰ ἄλατα ἀποκαθιστᾷ τὰς γαίας εὐφορωτέρας, χρήσεως γενόμενης, μετὰ προηγουμένην ἐναπόθεσιν ταύτης ἐν ὑπαίθρῳ, ὅπως ἀποπτῶσι τὰ δριμύτερα τῶν ἀλάτων, ἄλλως κατακαίει τὰ σπέρματα.

1. Διότι τὰ πλεονάζοντα ἀλκαλικά ἄλατα παρέχουσι τοιοῦτον τὸ χρῶμα.

2. ἔχουσι τὸ πλεονέκτημα τοῦ ἐφέλκυειν τὴν ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ὑγρασίαν, εἰσδύουσαν διὰ τῶν πόρων τῆς γῆς, καθισταμένης οὕτω, μελανετέρας καὶ γονιμωτέρας.

K. ΔΙΑΜΝΤΙΑΔΗΣ. ἀνθυπολ.

ΠΕΡΙ ΕΦΕΔΡΕΙΑΣ.

Τὰ ἐπόμενα νοσχέδια ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν.

Ἐψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Περὶ ἐφεδρείας

Ἄρθρ. 1. Ἡ ὑπηρεσία τῶν ἐν ἐφεδρείᾳ ἀξιωματικῶν εἶναι ὑπηρεσία ἐνεργὸς, οἷα ἡ ὀριζομένη διὰ τοῦ α. ἐδαφίου τοῦ 3ου ἄρθρου τοῦ περὶ Καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου τῆς 7 Μαρτίου 1851, ὑπὸ στοιχ. ΡΟΗ.

Ἄρθρ. 2. Ὁ ἀξιωματικὸς διορίζεται εἰς ἐφεδρείαν, α) ὅταν ὁπωσδήποτε δὲν ἔχῃ μὲν πλήρη τὴν πρὸς ἐκστρατείαν ἰκανότητα, δύναται ὅμως εἰσέτι νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὴν ἐφεδρείαν β.) συνεπεῖα προδιόρισμῳ πρὸς πλήρωσιν χηρευσούσης θέσεως εἰς τὴν ἐφεδρείαν γ.) δι' ἀνακλήσεως ἐκ τῆς ἀργίας.

Ἄρθ. 3. Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ μονίμου στρατοῦ μετατίθενται πρὸς πλήρωσιν χηρευσούσης θέσεως μόνον οἱ ἐφεδροὶ ἀξιωματικοὶ εἰς τὰ ἐδάφια β. καὶ γ. τοῦ 2 ἄρθρου ὑπαγόμενοι ἰκανοὶ πρὸς ἐκστρατείαν.

Ἄρθρ. 4. Οἱ εἰς τὸ ἐδ. α. τοῦ 2 ἄρθρου ὑπαγόμενοι, καὶ ὅσοι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν τῇ ἐφεδρείᾳ ὑπηρεσίας τῶν ἡελον χαρακτηρισθῆ ὡς τοιοῦτοι, προδιβάλλονται μὲν, ἀλλ' ὅπως καθέξωσι θέσιν χηρούουσιν ἐν τῇ ἐφεδρείᾳ μόνον.

Ἄρθρ. 5. Ἡ βεβαίωσις τῆς εἰς τὸ ἄρθρον 2. ἐδαφ. α. καὶ τὸ ἄρθρ. 4 ἀναφερομένης ἀνικανότητος ἐνεργεῖται κατὰ τύπους ὀρισθησομένους διὰ Β. Διατάγματος. Ἡ δὲ μετάθεσις τῶν ἀξιωματικῶν ἐκ τοῦ μονίμου στρατοῦ εἰς τὴν ἐφεδρείαν καὶ τὸ ἀνάπαλιν ἀποφασίζεται παρὰ τοῦ Βασιλέως προτάσει, τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρ. 6. Ὁ ἐν ἐφεδρείᾳ ἀξιωματικὸς ἀπολαμβάνει τὰ 3]4 τοῦ ὅλου τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐν τῷ μονίμῳ στρατῷ ὑπηρετοῦντος. Ἄν δὲ συγχρόνως ἐκτελῇ καὶ καθήκοντα ἐν τινι ὀργανικῇ θέσει τοῦ μονίμου στρατοῦ, ἀπολαμβάνει πλήρεις τὰς ἀποδοχὰς τοῦ βαθμοῦ του.

Ἄρθρ. 7. Αἱ διατάξεις τοῦ περὶ Καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν Νόμου ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τοὺς ἐν ἐφεδρείᾳ ἀξιωματικούς· ἡ δὲ μετάθεσις αὐτῶν εἰς ἀποστρατείαν ἐνεργεῖται αὐτεπαγγέλτως ἔνεκα ἀποδεδειγμένης ἀνικανότητος διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐφεδρείας.

Ἐψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Οἱ ἀποδεδειγμένως κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα ὑπηρέτησαντες ἐν ἐνεργείᾳ, διαθεσιμότητι καὶ ἀργίᾳ ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοὶ τοῦ μονίμου στρατοῦ, οἱ τὸ δικαίωμα τῆς ἀποστρατείας ἀποκτήσαντες, κατὰ τὸν ἀπὸ 19 Αὐγούστου 1852 περὶ συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ζηρᾶς νόμον, καὶ συμπληρώσαντες δύο ἔτη ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τῶν εἰς τὸν τελευταῖον βαθμ-

μόν, δύνανται δι' αἰτήσεώς των νὰ τεθῶσιν εἰς ἀποστρατεῖαν, προβιβαζόμενοι εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν καὶ ἀπολαύοντες τῆς συντάξεως τοῦ βαθμοῦ τούτου, Οἱ δὲ μὴ συμπληρώσαντες τὰ δύο ἔτη εἰς τὸν τελευταῖον βαθμὸν δύνανται, κατ' αἰτησίαν των, νὰ τεθῶσιν εἰς ἀποστρατεῖαν, ἀπολαμβάνοντες τὴν σύνταξιν τοῦ τελευταίου αὐτῶν βαθμοῦ.

Ἄρθρον 2.

Ὁ παρὼν Νόμος ἰσχύει ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του.

2. ΒΙΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ.

(Ὅρα συνέχειαν τοῦ προηγουμένου φύλλου).

Συνέχω ἐν ὅπλοις τὴν δύναμιν (contenir en arme les postes).

Ἐπιπορεύομαι τὰς τάξεις (parcourir les rangs)

Μέλλων ἀγῶν (futur combat).

C a p. xxxi.

Σκευοφύλαξ (garde des bagages).

C a p. xxx.

Μάχαιραν δὲ θαυμαστὴν βαφῆ καὶ κουφότητι (admirable de trempe et de egerét)

Μεταβάς ἵππον (ayant monté).

Ἐπικυμαίνειν τὴν φάλαγγα (la falange rouler ses flots).

C a p. xxxiii.

Περιβαίνω ἵππον θηλείαν νεότοχον (Monter une jument qui avai mis un tellement bas.)

Σημαίνω ἀνάκλησιν (donner le signal de la retraite).

C a p. cxliv.

Δύναμις ἀκμαία (troupe viguerouse)

Ἄρχων φρουρίου (commandant d'une forteresse).—

Φθορὰ στρατιάς (destruction de l'armée LVIII.)

Ἄβατος καὶ ἀπρόσβατος (innaccessible et inabordable.)
Ἀθεράπευτος ἐν τοῖς ὅπλοις (sans pompe sous les armes) —

C a p. lix.

Μαχιμώτατος (plus belliqueux)

C a p. lx.

Ἔργα πολεμικά (oeuvres guerrieres)

Ἰπαγωγή διὰ τοῦ ποταμοῦ (retraité à travers les fleuves).

C a p. lxxvi.

Πεζοὶ (fantassin)

C a p. lxx.

Ἐν τοῖς πολεμικοῖς (exploits guerrier)

C a p. lxxvi.

Τάξις (poste)



ΒΙΟΣ ΠΟΜΠΗΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ.

CAP. I.

Φοβούμενοι μὲν τὴν δύναμιν ἐν (Redoutant d'abord la puissance dans les armes).

Ἄνὴρ πολεμικώτατος (Homme très habile à la guerre).

CAP. II.

Ἀσκησις ἐν ὅπλοις (Exercice dans les armes).

CAP. III.

Σπασάμενος τὸ ξίφος (Ayant tiré l'épée).

Ἀνασπώντων τε τὰς σκητὰς καὶ (Et pliant les tentes et prenant leurs armes.)
λαμβανόντων τὰ ὅπλα

CAP. V.

Διώκοντας τῷ ξίφει γυμνῷ (qui le poursuivait avec l'épée nue).

CAP. VI.

Κατέλεγε στρατιώτας (il leva de soldats).
Καὶ σκευαγωγὰ καὶ ἀμάξας καὶ (Et des chariot pour les bagages et des voitures, et
πᾶσαν τὴν ἄλλην παρασκευὴν. tout le reste de son appareil).

CAP. VII.

Ἀνέστησαν ἐπ' αὐτὸν (S'avancèrent contre lui).
Οὐκ ἐναντίον πάντες (Non pas de front tous).
Οὐδὲ ὁμόθεν, (Ni du même côté).
Ἀλλὰ περιχωροῦντες κύκλῳ (Mais l'enveloppant en cercle),

Τρισὶ στρατοπέδοις, (Avec trois armées),
Εἰς τὸ αὐτὸ (Sur le même point).
Προτάξας τοὺς ἵππεις, (Ayant mis au premier rang les cavaliers).

Ἄντεξίππευσαν (Eurent fait contre lui une charge de cavalerie).

Εἰς τὸ πεζόν (Aussi l'infanterie).
Πρὶν τὰς φάλαγγας (Avant les cohortes)
Γενέσθαι ἐν ἐμβολαῖς ὕψων (Ètres venues à la portée des javelots)

Εἰς χωρία χαλεπὰ (Dans des lieux difficiles)
Καὶ ἄφιππα (Et où la cavalerie ne pouvait agir).

Ἐνεχείρισαν αὐτοὺς (Se livrèrent eux même).
Μετὰ τῶν ὀπλῶν καὶ τῶν ἵππων (Avec les armes et les che-

